

Aleg 500

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o zamknięciu funduszu budowy krajowego Zakładu dla umysłowo chorych w Kulparkowie.

Wysoki Sejmie!

Rozszerzenie krajowego Zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie przez dobudowanie pawilonów dla chorych, budynków mieszkalnych i przez wprowadzenie szeregu urządzeń i adaptacyj wymienionych w sprawozdaniu Wydziału krajowego z 28. lipca 1904. LW. 31.012 — ukończono w roku 1907, a bliższe szczegóły dotyczące otwarcia Zakładu i jego funkcyonowania po rozszerzeniu, zamieszczone są w sprawozdaniach p. inspektora szpitali krajowych z lat ostatnich.

Kredyt przeznaczony przez Wysoki Sejm na cele powyższe uchwałą z dnia 24. października 1903 i 31. października 1904 wynosił 1,570.000 K, nie wliczając w to kwoty 8.000 K przeznaczonej przez Wysoki Sejm na sporządzenie planów Zakładu dla umysłowo chorych w zachodniej części kraju.

Przedewszystkiem zauważyć należy, że budowa pawilonów dla chorych i domów mieszkalnych w Zakładzie kulparkowskim trwała trzy lata z górą tj. od r. 1904 do r. 1907, a okres ten dla stosunków budowlanych we Lwowie i okolicy był wyjątkowo niekorzystny, gdyż cena robocizny i materiałów budowlanych od roku 1904 do roku 1907 podskoczyła minimalnie o 35%, wogóle zaś znacznie wyżej, co oczywiście wpłynąć musiało na podwyższenie kosztów budowy obliczonych wedle cen z roku 1904.

Z tego powodu przedsiębiorca budowy broniąc się przed deficytem, zgłosił do funduszu krajowego pretensye podwyższające częściowy koszt robót budowlanych o 25%; wprawdzie Wydział krajowy opierając się na brzmieniu oferty i kontraktu przyznał na tylko trzecią część żądanej sumy, ale już ta jedna pozycya podwyższyła koszt budowy o 40.000 K. Ponadto na podwyżkę kosztów budowy wpłynęła znacznie zwiększona ilość dni roboczych i potrzebnych materiałów.

W dziale urządzeń mechanicznych przekroczenie prelininowanych kredytów, spowodowane zostało również w pierwszym rzędzie podwyżką cen materiału, zwłaszcza zaś wszystkich potrzebnych metali i maszyn. Koszt doprowadzenia wodociągu zwiększył się nadto wskutek natrafienia na wodę zaskorną w przejściu pod torem kolejowym, co było dla c. k. Dyrekcji kolei państwowych w Stanisławowie powodem do żądania wielu kosztownych urządzeń (przełazy, rów odwadniający i t. p.).

Rozszerzanie istniejącego już zakładu, zwłaszcza zaś adaptacye, dokonywane na wielką skalę w starszych gmachach, nie są nigdy wolne od tych ujemnych konsekwencyj, które wynikają z niemożności dokładnego przewidzenia i obliczenia kosztów robót ze względu na okazujące się dopiero w ciągu adaptowania nowe potrzeby często zupełnie niespodziane. Jeżeli się przytem zważy, że zekonomizowanie ruchu w zakładzie polega nie na unikaniu wydatków na liczne lecz drobne stosunkowo inwestycye, ale na umniejszeniu za ich pośrednictwem z roku na rok powtarzających się i stosunkowo wysokich kosztów administracyi zakładu w poszczególnych działach, to tem samem usprawiedliwiona będzie cała nadwyżka kosztów budowy zakładu kulparkowskiego, spowodowana dodatkowymi zarządzeniami Wydziału krajowego, zmierzającymi do zaspokojenia wylaniających się w ciągu budowy racjonalnych

potrzeb zakładu. Do główniejszych należą: urządzenie separarek dla szalowych w skrzydłach starego gmachu (z oknami żelaznymi specjalnej konstrukcyi), instalacja łazienek i pieców w skrzydłach separatkowych starego gmachu, rekonstrukcyja, urządzenia do grzania wody w łazienkach parterowych starego gmachu, kaloryfery ogniowe w pawilonach bocznych starego zakładu, rekonstrukcyja ogrzewania wody do łazienek w pawilonie dla chorych zakaźnych i inne. Wskutek budowy i rozszerzenia zakładu istniejące już wewnętrzne drogi uległy zniszczeniu, nadto zaś przybyły nowe arterye komunikacyjne co znów wpłynęło na znaczne podwyższenie kosztów budowy dróg. Dodać należy, że wkrótce po otwarciu nowych pawilonów przyływ chorych począł wzrastać w sposób anormalny, i dziś mimo ustawicznego wydalania chorych cokolwiek spokojniejszych, takich nawet, którzy opieki zakładowej potrzebują, stan ich w zakładzie wynosi o 300 osób więcej ponad etatową ilość łóżek. Ta wzmagająca się ilość chorych przeważnie groźnych dla otoczenia spowodowała również natychmiastową potrzebę zwiększenia służby i zaadaptowania dla niej mieszkań jak niemniej zainstalowania rozmaitych urządzeń zabezpieczających samych chorych i ich otoczenie.

Koszta tych adaptacyj wobec zamknięcia funduszu budowy w roku bieżącym pokryto tylko częściowo z funduszu budowy, ile że właściwie spowodowane zostały rozszerzeniem zakładu; reszta tych wydatków pokrytą będzie z normalnego budżetu zakładu, by w ten sposób uniknąć żądania nowych dodatkowych kredytów na cele budowy.

Z przyczyn wyżej przytoczonych utrzymanie się w granicach kredytów wyznaczonych przez Wysoki Sejm jeszcze w r. 1904 na budowę i rozszerzenie krajowego zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie było niemożliwe.

Wskutek tego Wydział krajowy mając upoważnienie Wysokiego Sejmu do zaciągnięcia pożyczki w kwocie 1,570 000 K. w papierach wartościowych wedle ich nominalnej wartości zmuszony był zrealizować tę kwotę pożyczki w gotówce, co zwiększyło dług kraju o 40.000 koron, ponadto zaś w miarę rosnących potrzeb i kosztów pokrywano wydatki zaliczkowo z funduszu krajowego tak, że ogólny koszt budowy wynosi kwotę 2,034.773 koron. 53 gr. Szczegółowy wykaz wydatków przedkłada się w załączeniu %.

Alegat.

Na pokrycie tego wydatku służyły następujące kwoty:

1. kredyt preliminowany w budżecie Zakładu kulparkowskiego na rok 1900 w rubr. XIV. na wydatki przedwstępne	6.000 K — g
2. pożyczka z majątku zarodowego Zakładu kulparkowskiego	4.000 „ — „
3. pożyczka z Banku krajowego w imiennej wartości 1,258.200 K tj. gotówką	1,230.624 „ 01 „
4. dodatkowa pożyczka z Banku krajowego w imiennej wartości 352.000 K tj. gotówką	339.582 „ 46 „
5. dochód z odsetek od kapitałów lokowanych	15.043 „ 74 „
6. od majątku zarodowego Zakładu kulparkowskiego na kupno gruntu	5.013 „ 81 „
7. zwroty zaliczkowych wydatków	18.478 „ 62 „
razem	<u>1,618.742 K 64 g</u>

zatem w zestawieniu z wyżej wymienionymi wydatkami pozostaje niedobór w kwocie 416.030 K 89 h, który wypadnie pokryć dodatkową pożyczką, wynoszącą w gotówce zaokrągloną kwotę 416.000 K. Pożyczka ta zatem służyć będzie na zaspokojenie pretensyi funduszu krajowego, powstałej z powodu zaliczkowego pokrywania wydatków budowlanych, na opłatę odsetek funduszowi krajowemu, tudzież na pokrycie wydatków za roboty w toku będące, a uwzględnione już w wymienionym wyżej ogólnym koszcie budowy.

Już w końcowym ustępie sprawozdania Wydziału krajowego o postępie budowy nowych pawilonów i przeobrażeń w Zakładzie kulparkowskim z dnia 27. grudnia 1906 LW. 124,420 zaznaczono wyraźnie, że przekroczenie kredytów na cele powyższe przez Wysoki Sejm wyznaczonych, jest nieuniknione i że cyfrowy wykaz nadwyżki kosztów wraz z odpowiednimi wnioskami będzie Wysokiemu Sejmowi przedstawiony po zamknięciu rachunków funduszu budowy. Komisya sanitarna Wysokiego Sejmu zaś w sprawozdaniu swem z 2. marca 1907 Ls. 1.622/1907 uznała konieczność przekroczenia a nadto oglądawszy zakład na miejscu, wyraziła kilka życzeń, których zrealizowanie musiałoby wpłynąć na znacznie wyższe przekroczenia.

Wysoki Sejm uchwałą z 7. marca 1907 r. przyjął do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego, nadto zaś polecił zbadać uwagi komisji sanitarnej „o brakach i pożądanym ulepszeniach w zakładzie i przedłożyć sprawozdanie“. Wymienione przez komisję sanitarną braki dotyczyły umieszczenia piekarni, ze względu na proponowane równocześnie przez tę komisję ustawienie w jej miejscu centrali elektrycznej. Miejsce to jednak w suterenie głównego budynku ekonomicznego, po zdrenowaniu otoczenia i zadaptowaniu ubikacyj, okazało się bardzo dogodnym tak, że przeniesienie piekarni obecnie bez szkody dla zakładu nastąpić by nie mogło.

Proponowane zaś przez komisję ulepszenia dotyczyły zainstalowania elektrycznego oświetlenia i długotrwałych kąpeli leczniczych dla chorych. Obie te sprawy były przedmiotem sumiennej rozważki Wydziału krajowego, który ze zwej strony dalekim jest od zasadniczego nieuznawania tych ulepszeń (zwłaszcza zaś pierwszego) za bardzo pożądane dla zakładu.

Obie te instalacje jednak wymagałyby bardzo znacznego nakładu kosztów: pierwsza instalacji własnej centrali elektrycznej albo też wysokich rocznych opłat na rzecz gminy m. Lwowa, przenoszących znacznie dotychczasowy roczny koszt oświetlenia, druga również wysokich opłat na rzecz gminy m. Lwowa za wodę, względnie nawet instalacji drugiego rurociągu, co wpłynęłoby na znaczne podwyższenie rocznych kosztów administracji zakładu.

Z uwagi zatem na niepomyślny stan finansów krajowych z jednej strony, oraz na przekroczenie kredytów, przeznaczonych na budowę, wskutek zaspokojenia pilniejszych potrzeb zakładu, postanowił Wydział krajowy na razie nie przedstawiać Wysokiemu Sejmowi w tej mierze żadnych dalszych wniosków, obarczających fundusz krajowy.

Zamykając niniejsze sprawozdanie, Wydział krajowy uprasza :

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje sprawozdanie Wydziału krajowego o zamknięciu funduszu budowy krajowego Zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie do wiadomości.
2. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zaciągnięcia w Banku krajowym pożyczki w gotówce w kwocie 416.000 K na pokrycie niedoboru funduszu budowy zakładu kulparkowskiego, oraz do wstawiania rat potrzebnych na spłatę tej pożyczki do budżetu kraj. Zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

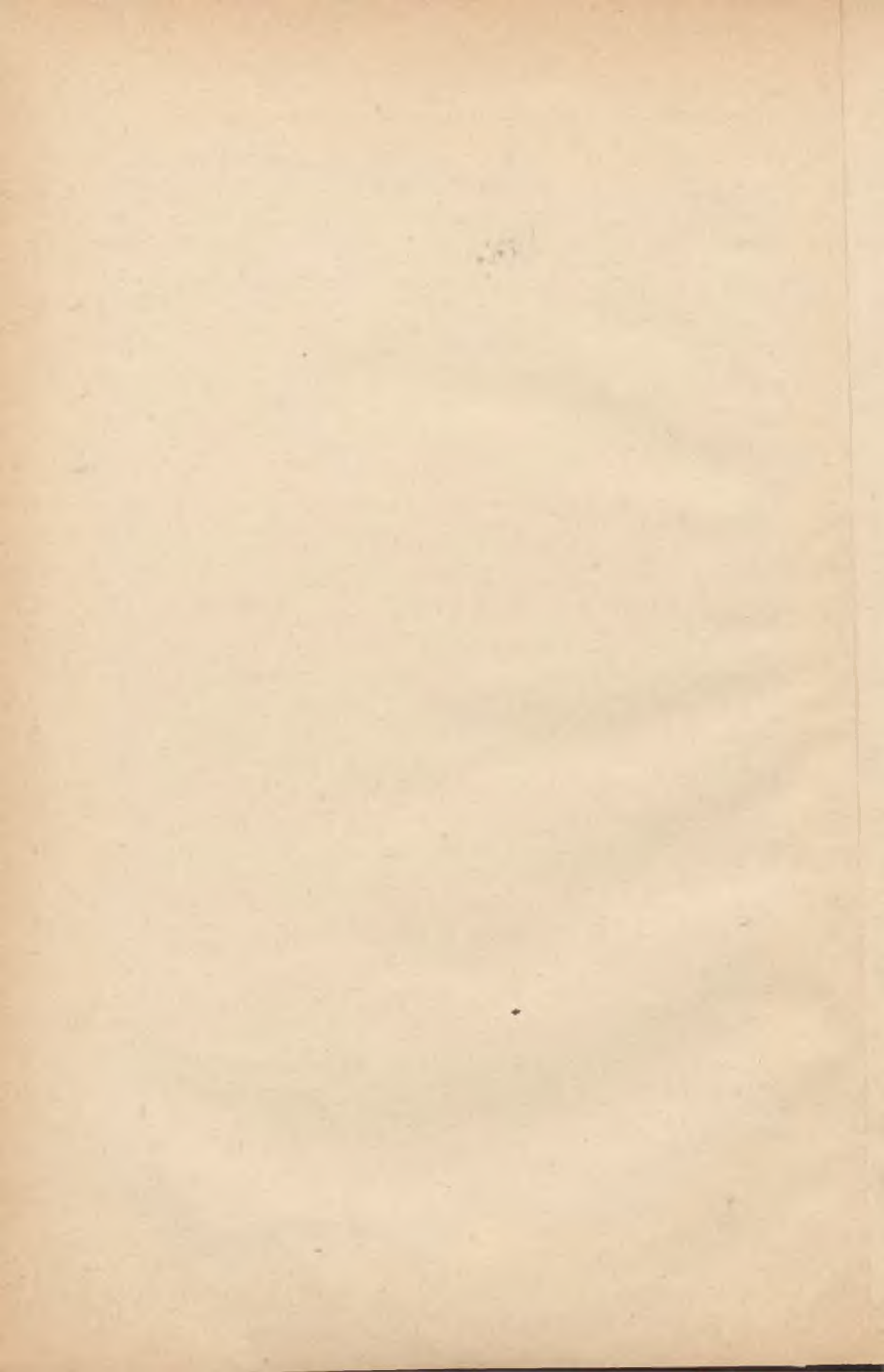
Marszałek krajowy :

St. Badeni w. r.

Sprawozdawca :

Dr. Szymon Bernadzikowski w. r.

Członek Wydziału krajowego.

W Y K A Z

wydatków na budowę pawilonów i rozszerzenia kraj. Zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie.

L. p.	Poszczególnienie	W i a t a c h												Razem	
		1904		1905		1906		1907		1908		1909*		K	g
		K	g	K	g	K	g	K	g	K	g				
1	Roboty ziemne, murarskie, kamieniarskie, blacharskie, de- karskie i drenarskie	225.540	87	235.096	90	200.490	01	109.662	30	2.340	25	—	—	773.130	33
2	Roboty kowalskie	20.490	32	31.756	18	1.520	—	5 861	21	—	—	—	—	59.627	71
3	„ stolarskie	—	—	29.120	14	20 317	23	18.282	46	—	—	—	—	67.719	73
4	„ ślusarskie	—	—	72.783	37	15.160	86	18.820	60	1.307	38	—	—	108.072	21
5	„ lakiernicze	—	—	4.819	36	9.877	36	16.328	04	130	—	—	—	31.154	86
6	„ malarskie	—	—	3.853	04	2.640	87	539	02	55	42	—	—	7.088	35
7	„ szklarskie	—	—	1.184	40	11.775	19	2.912	54	—	—	—	—	15 872	13
8	„ kafłarskie	—	—	6.300	—	3.181	72	2.306	28	—	—	—	—	11.788	—
9	Stropy betonowe, roboty betonowe i terazzo	—	—	12.674	35	33.195	73	13.611	66	—	—	—	—	59.481	74
10	Urządzenie mechaniczne hali maszynowej, kotłowni, pralni i kuchni	6.693	36	30.036	24	40.260	80	28.311	70	8.587	87	1.937	20	115 827	17
11	Wodociągi w całym Zakładzie, wychodki w starym gma- chu, kanalizacja ogólna	2.038	14	87.657	12	68.255	21	11.148	22	1.670	57	38.392	58	209.161	84
12	Centralne ogrzewanie	1	65	20.620	48	38.839	28	19.234	81	200	—	—	—	78.896	22
13	Adaptacja skrzydeł dla szalowych, stajni, trupiarni i domu na folwarku	—	—	—	—	21.337	19	26.009	41	5.559	02	19.796	51	72.702	13
14	Ogrodzenia, drogi i chodniki	—	—	—	—	58.753	19	22 941	86	2	—	37.065	51	118 762	56
15	Kolejka i wózki	—	—	28	—	3.018	54	11.927	52	500	—	—	—	15.474	06
16	Budowa toru kolejowego dojazdowego do Zakładu	39.794	95	613	50	94	38	—	—	—	—	—	—	40.502	83
17	Doprowadzenie wody z wodociągu miejskiego we Lwowie do Zakładu	29.016	—	2.766	29	7.500	—	—	—	—	—	836	29	40.118	58
18	Kierownictwo i kancelarya	4.579	31	8.842	87	8.466	52	2 077	98	—	—	—	—	23.966	68
19	Urządzenie wewnętrzne	—	—	3.308	27	57.201	88	13.344	73	1.561	97	—	—	75.416	85
20	Założenie ogrodu i parku	—	—	—	—	100	—	4.366	97	3.067	22	165	81	7.700	—
21	Budowa wieży wodnej	—	—	14.723	—	12.501	75	2.328	18	—	—	—	—	29.552	93
22	Przeróbka starej portyerówki na pomieszczenie posterunku żandarmerji	—	—	—	—	—	—	5.291	81	—	—	—	—	5.291	81
23	Funduszowi krajowemu 3% odsetki od kwot wydanych na rachunek budowy	—	—	—	—	—	—	3.291	19	10.107	22	15.000	—	28.398	41
24	Różne	5.689	85	5.544	44	8.096	73	9.557	91	2.192	47	1.985	—	33.066	40
	Razem	333.844	45	571.727	95	622.584	44	348.156	40	37.281	39	115.178	90	2,028.773	53
	Do tego wydatki przedwstępne z lat 1900 do 1904	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6.000	—
	Ogółem	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2,034.773	53

*) Kwoty podane w kolumnie z r. 1909 zawierają wydatki za roboty już wykonane i kwoty kosztorysowe za roboty, których wykonanie jest w toku.

